

DE 100 BESTE CARTOONS

INKTSPOTPRIJS 2019

DE 100 BESTE CARTOONS

INKTSPOTPRIJS 2019

VOORWOORD

BIJ EEN FEESTELIJKE GEBEURTENIS hoort geen reden tot zorg. Toch is die er, na een jaar waarin *The New York Times* besloot te stoppen met het plaatsen van dagelijkse politieke cartoons in de internationale editie. En dat na klachten over één enkele cartoon, waarop de Israëlische premier Netanyahu stond afgebeeld als de blindengeleidehond van president Trump. Netanyanhu droeg een Davidster en Trump een keppel. De Joodse gemeenschap vond de tekening 'antisemitisch', de krant boog en bood openlijk excuses aan. Cartoonisten verdienen een steviger rugdekking.

GELUKKIG IS ER OP LANDELIJK TERREIN verheugend nieuws rond de Inktspotprijs: de stijgende lijn van voorgaande jaren zet zich voort. En dus kunnen we op deze plek wederom vaststellen dat de politieke tekening leeft, en alweer meer dan ooit. Het aantal inzendingen voor de Inktspotprijs bedroeg in totaal 305 tekeningen, in totaal dongen 65 tekenaars mee, onder wie maar liefst 18 nieuwkomers. Met name dat laatste is natuurlijk verheugend, het lijkt erop dat ook een nieuwe, jonge generatie volop brood ziet in een genre dat door sommigen weleens wordt beschouwd als archaïsch. Helaas zijn ook de cartoonrellen van het afgelopen decennium het trieste bewijs van hun ongelijk.

DE BEOORDELING ERVAN is aan ieder individu. Maar voor de Inktspotprijs lieten we dat graag over aan een onafhankelijke, bekwame jury. Die bestond dit jaar uit columniste (onder meer voor *de Volkskrant*) Sheila Sitalsing (voorzitter), beeldend kunstenaar Harald Vlugt en Giseline Kuipers, hoogleraar cultuursociologie aan de Universiteit van Amsterdam en – we citeren de gezaghebbende KNAW – 'een autoriteit op het gebied van de sociologie van de humor en van de schoonheid'.

ZIJ MOCHTEN ZICH LETTERLIJK EN FIGUURLIJK buigen over lange tafels vol A4's van de beste kwaliteit. Appels en peren, uiteraard, maar bij nadere beschouwing blijkt de fruitmand een aantal verwante vruchten te bevatten. Bij de oogst van dit jaar streek Thierry Baudets uil van Minerva veelvuldig neer. Ook Theresa May, Boris Johnson en de hele Brexit waren vaste gasten in het aanbod. En natuurlijk stelde ook Donald Trump niet teleur; met zijn blondgekuifde verschijning en boude uitspraken (pardon: tweets) een godsgeschenk voor de politiek tekenaar.

DWARS DOOR ALLE THEMA'S en onderwerpen loopt stevast de klassieke tweedeling tussen wat je zou kunnen noemen de 'tekstcartoons' (de prenten waarin de hoofdfiguren op stripachtige wijze spreken of waarin een gebeurtenis woordelijk wordt uitgelegd) en de 'beeldwerken': beelden die zo voor zichzelf spreken dat zij geen nadere uitleg in schrift behoeven. De winnaar is er een met een zeer sterk beeld, en een enkel woord. Dat ene woord is bekend over de hele wereld. Woord en beeld zijn hier ineengevlochten tot de spijlen van gevangenistralies, het resultaat spreekt boekdelen. Allemaal redenen waarom de winnaar van dit jaar – van collectief Gorilla, die dit werk maakte voor weekblad *De Groene Amsterdammer* – er een is van internationale allure. *The New York Times* zou er trots op moeten zijn.

WIJ DANKEN DE JURYLEDEN voor hun noeste arbeid en hun kundige oordeel. En de tekenaars voor hun talent.

Namens het bestuur van stichting Pers en Prent,

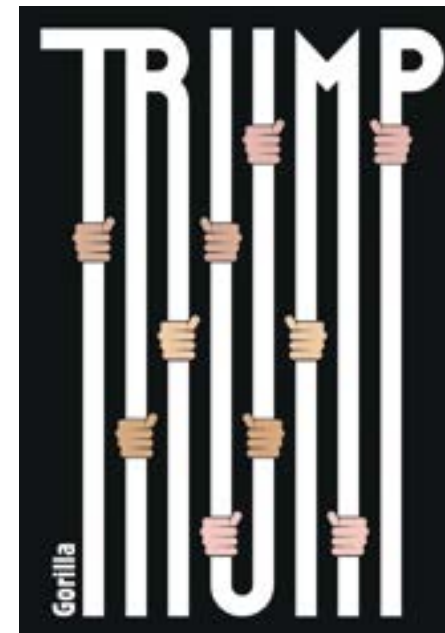
SASKIA VAN LOENEN
& JEAN-PIERRE GEELLEN

7 JUNI 2018 **MARIJN** CHROOM-6 DEFENSIEVERF
Defensiemedewerkers hebben jarenlang moeten werken met giftige chroom-6 verf. *Eindhovens Dagblad / Politiekeprenten.nl*

12 JUNI 2018 **Hajo** TRUMP KIM HANDSHAKE
Kim Jong-Un en Donald Trump ontmoeten elkaar op een historische topconferentie waar over en weer intentieverklaringen worden uitgesproken. Kim wint want hij houdt zich aan geen enkele belofte, terwijl Trump zijn liefde al had uitgesproken. *NRC*

18 JUNI 2018 **GORILLA**
DE TRIALIES VAN TRUMP
Aan de Amerikaanse zuidgrens worden migrantenkinderen van hun ouders gescheiden en vervolgens gedetineerd. Er wordt wereldwijd druk op Donald Trump uitgeoefend, ook vanuit zijn eigen partij, om een eind te maken aan deze praktijk. *De Groene Amsterdammer*

19 JUNI 2018 **JEAN GOUDERS**
GEBORTE VAN EEN BELASTINGDEAL
Premier Mark Rutte wil niet ingaan op vragen over de vermeende belastingdeal waardoor Shell de afgelopen jaren miljarden euro's aan dividendbelasting zou hebben ontweken. *Joop.nl*

25 JUNI 2018 **SCHOT** KLIMAATTAFEL

Aan klimaat tafels overleggen belanghebbenden over toekomstig klimaatbeleid.
de Volkskrant

12 JULI 2018

PIETER GEENEN
KLIMAATPROBLEEM

In 2018 werd ontdekt dat klimaatplannen geld kosten! Help, wie gaat dat betalen?!
Trouw

18 JULI 2018

HARD PAPIER
THE HAPPY
HUNTING
GROUNDS

Minister van
Buitenlandse
Zaken Stef Blok
zorgt met zijn uit-
spraken over mi-
gratie, xenofobie
en de multicultu-
rele samenleving
voor veel ophef
in binnen- en
buitenland.
Hardpapier.nl

20 AUGUSTUS 2018

PETER DE WIT VACCINATIE
Steeds meer ouders hebben
bedenkingen tegen vaccineren.
de Volkskrant

25 AUGUSTUS 2018 **BEREND VONK** CIRCUSSEN
De spektakels rond de Brexit en het onderzoek naar Trump
zeuren maar voort als een zwerende vinger: *Trouw*

1 SEPTEMBER 2018 **SIEGFRIED WOLDHEK**
PAUS FRANCISCUS
De katholieken in
lerland willen meer
dan woorden tegen
de geestelijken die
duizenden jongens
en meisjes hebben
verkracht en mishan-
deld. En een groep
conservatieve tegen-
standers beweert dat
de paus al jaren wist
van de misdaden van
Amerikaanse ex-kardi-
naal McCarrick, maar
er niets tegen deed.
NRC

1 SEPTEMBER 2018 **PLUIS** PRINSJESDAG
Rutte wil "in het landsbelang" afschaffing dividendbelasting voor
multinationals. *De Telegraaf*

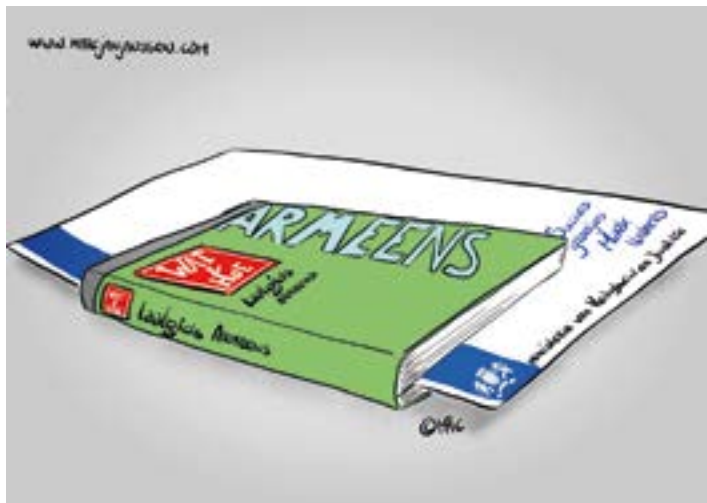
1 SEPTEMBER 2018 **JEAN GOUDERS** CARTOONWEDSTRIJD AFGEBLAZEN
De Amsterdamse imam Yassin Elforkani heeft moslims opgeroepen
om Wilders te beschermen n.a.v. de Mohammed cartoonwedstrijd die
Wilders uitschreef en weer afblies. *Joop.nl*

3 SEPTEMBER 2018 **SCHOT** KABINETSMOTTO
Afschaffen dividendbelasting hartstochtelijk verdedigd door president Rutte. *de Volkskrant*

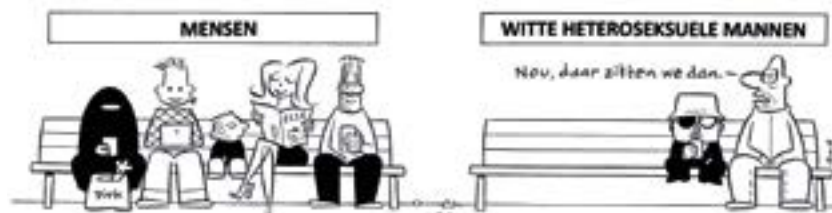
8 SEPTEMBER 2018 **MIRJAM VISSERS**
TABLOID 'HAAGSE KRINGEN'
Door sneeuwbaaleffect van reacties op sociale media worden privékwesaties heel snel politiek. Affaires die serieuze media vroeger terzijde zouden hebben geschoven, eisen nu alle aandacht op.
Het Financieele Dagblad

4 SEPTEMBER 2018 **MARC-JAN JANSSEN** LILI & HOWICK SUCCES EN GROETJES
De in Nederland opgegroeide kinderen Lili en Howick dreigden uitgezet te worden. Mark Harbers zegt hier niets aan te kunnen doen. *Marcjanjanssen.com*

12 OKTOBER 2018 **ARGUS** SCHOLIEREN GAAN TWEEDE KAMER BEZOEKEN
Op het moment dat bekend werd gemaakt dat alle scholieren vanaf volgend jaar de Tweede Kamer mogen bezoeken, werd ook duidelijk dat Rutte liever luistert naar Shell, Philips, Unilever en AkzoNobel. *Metro*

18 OKTOBER 2018 **PETER DE WIT** WITTE MANNEN
De apartheid richt zich nu op witte heteroseksuele mannen.
de Volkskrant

29 OKTOBER 2018 **STEEN** ANGELA MERKEL VERTREKT
Bondskanselier Angela Merkel kondigt haar vertrek uit de politiek aan.
Dat zal in Europa gevoeld worden. *Wordt Vervolgd*

30 OKTOBER 2018 **PETER DE WIT** MICHEL DE RUYTERSTRAAT
Straatnamen van BV'ers (Beroemde Vaderlanders) staan ter discussie.
de Volkskrant

2 NOVEMBER 2018 **STEEN** SAOEDI-ARABIË
Journalist Khashoggi werd gedood op de Saoedische ambassade in Istanbul. De moord bracht Saoedi-Arabië in een ernstige diplomatieke crisis en bezoedelde de reputatie van kroonprins Mohammed bin Salman, die ervan beschuldigd wordt achter de moord te zitten. *Wordt Vervolgd*

6 NOVEMBER
2018 **TJEERD ROYAARDS**
GRAND CANYON
Trump is een bron van polarisatie in de Amerikaanse politiek, zoals weer blijkt bij de congresverkiezingen in de Verenigde Staten.
NRC

14 NOVEMBER 2018 **PETER DE WIT** TOURISTS FUCK OFF!
Hoe werpen we een dam op tegen de grote groep toeristen die onze hoofdstad overspoelt? *de Volkskrant*

17 NOVEMBER
2018 **SIEGFRIED WOLDHEK**
THERESA MAY
Het Brexitakkoord kreeg de instemming van haar kabinet, maar een paar sleutelfiguren stapten uit onvrede alsnog op. Zij hield stug vol dat dit het best denkbare resultaat is, terwijl binnen haar partij de messen allang geslepen zijn.
NRC

21 NOVEMBER 2018 **GEZIENUS** VOORWAARTS!
Ondanks de laster en gebrek aan steun blijft premier May strijden voor haar Brexit-deal. *De Twentsche Courant Tubantia*

3 DECEMBER 2018
GORILLA
 LES GILETS JAUNES
 In Frankrijk wordt wekenlang geïmagineerd door Les Gilets Jaunes (de gele hesjes). De demonstranten richten hun pijlen op de brandstofprijzen, de kosten van levensonderhoud en op president Macron. De media zijn geïnterigeerd, maar vinden het moeilijk om het protest te duiden.
De Groene Amsterdammer

10 DECEMBER 2018
MARC-JAN JANSSEN
 WE NEED MORE TIME
 Theresa May vraagt meer tijd om Brexit-deal door het lagershuis te krijgen maar bij ieder uitstel dreigt ook afzetting.
Marc-janjanjanssen.com

8 DECEMBER 2018
MIRJAM VISSERS
 BUMA EN DE GELE HESJES
 Buma schaart zich achter Gele Hesjes in wedstrijd met Baudet. De Gele Hesjes moeten aanschuiven bij de onderhandelingen over het klimaat, vindt de CDA-leider.
Het Financieele Dagblad

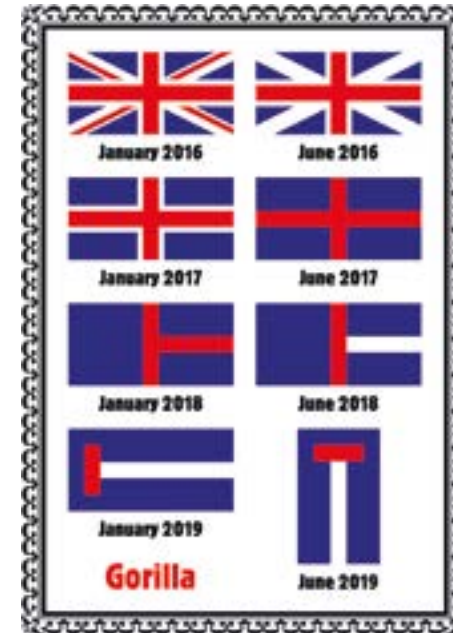

19 DECEMBER 2018
GEZIENUS
 RUTTE'S VAASJE
 De opvallende vergelijking van premier Rutte ging niet onopgemerkt voorbij.
De Twentsche Courant Tubantia

22 DECEMBER 2018 **MIRJAM VISSERS** HET BREEKBARE VAASJE VAN RUTTE
Volgens premier Mark Rutte, die Nederland ziet als een broos vaasje dat zomaar kapot kan vallen, "hebben wij allemaal een geel hesje aan".
Het Financieele Dagblad

15 JANUARI 2019
GORILLA
DECONSTRUCTING
BREXIT
Op 15 januari
2019 wordt een
voorstel voor een
Brexit-deal in het
Britse Lagerhuis
weggestemd. Het
tekent de onmacht
van Theresa May, de
Conservatives en
het Britse parlement.
*De Groene
Amsterdammer*

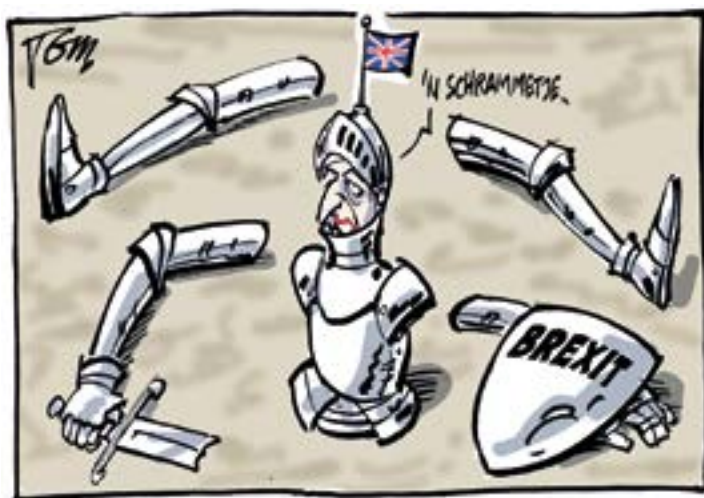
4 JANUARI 2019
HARD PAPIER
NASHVILLE-
VERKLARING
SGP-politicus
Kees van der
Staaij onder-
tekende de
Nederlandse
Nashville-ver-
klaring. Of toch
niet? De lijst
met onderte-
kenaars is in-
middels offline.
Hardpapier.nl

16 JANUARI 2019 **CLIFF VAN THILLO** BRITISHNESS ANNO 2019
'Britishness' anno 2019: na maanden hameren op het eigen gelijk, rest slechts de speurtocht naar een Brexit-compromis, na de zwaarste nederlaag uit de Britse parlementaire geschiedenis. *De Correspondent*

16 JANUARI 2019 **MAARTEN WOLTERINK** BREXIT-OVERLEG
May komt met hangende pootjes terug bij Juncker nu haar deal weer is afgewezen door het Lagerhuis.
Joop.nl, Cartoon Movement, Dessins pour le Paix

17 JANUARI 2019 **TOM JANSSEN** MAY NEER
De Brexit wordt een grote puinhoop en beschadigt premier Theresa May, die maar door blijft gaan. *Trouw*

24 JANUARI
2019 **DANIBAL**
PRIVACY
Terugkerend
thema elk jaar,
de privacy-
voorwaarden
van websites.
*Facebook / Insta-
gram / Twitter*

26 JANUARI 2019
JESSE VAN MUYLWIJCK
KINDERPARDON
Kinderen dreigen te worden uitgezet.
Tegelijk in het nieuws: Nederlandse
schoolkinderen presteren internatio-
naal gezien steeds slechter. *Dagbladen
De Persgroep, HDC Media, NDC Media*

28 JANUARI 2019
BAS PALSROK
 VERKIEZINGS-
 RETORIEK
 Verkiezing na ver-
 kiezing weet Mark
 Rutte tijdens de
 campagne zich van
 lachwekkend stoe-
 re praat te voor-
 zien om zo het
 PVV-electoraat aan
 te spreken. Tijdens
 het regeren vervalt
 hij vervolgens
 weer in onvervalst
 VVD-beleid. Een
 klassieke loopbaan-
 politicus. *Twitter*

2 FEBRUARI 2019 **LEN MUNNIK** PAUS EN HET SEKSUEEL MISBRUIK
 Eind februari 2019 is er een kerktop over seksueel misbruik in de RK-kerk.
Trouw

30 JANUARI 2019
PAUL KUSTERS
 DATALEKKEN
 Een recordaan-
 tal datalekken
 in Nederland.
*AD en regionale
 dagbladen*

6 FEBRUARI 2019
TJEERD ROYAARDS
 KLIMAATSPIJBELAAR
 Scholieren spijbelen
 om in Den Haag te
 protesteren omdat
 de politiek te weinig
 actie onderneemt
 tegen klimaatveran-
 dering. Een aantal
 mensen vindt dit
 geen geldige reden
 om school te missen.
NRC

9 FEBRUARI 2019 **TOM JANSSEN** KLIMAATSPIJBELAARS
Scholieren protesteren voor maatregelen tegen de klimaatopwarming onder schooltijd. *Regionale dagbladen*

11 FEBRUARI 2019 **PIETER GEENEN**
KLIMAAT-
DRAMMEN
Het CDA
waarschuwde
voor Nederlands
klimaatdrammen.
Trouw

11 FEBRUARI 2019 **BART VAN LEEUWEN** BORDER-WALL
Naar aanleiding van Trumps voornemen een muur te bouwen tussen Mexico en de VS. *Svein-Yngve Madssen, LO Media*

12 FEBRUARI 2019 **HARD PAPIER**
KLIMAAT-
SPIJBELAARS
Premier Rutte
nodigde enkele
klimaatspijbe-
laars uit voor
een gesprek.
De scholieren
werden niet
overtuigd. Een
maand later ging
in Amsterdam
de tot dan toe
grootste Neder-
landse klimaat-
mars van start.
Hardpapier.nl

20 FEBRUARI 2019
STEEN SEKSUEEL
 MISBRUIK DOOR
 R.K.-GEESTELIJKEN
 Ruim 190 bisschop-
 pen, kardinalen en
 religieuzen kwamen
 in februari bijeen
 in Rome voor een
 conferentie over
 het bestrijden van
 seksueel misbruik
 van minderjarigen
 door geestelijken.
de Volkskrant

21 FEBRUARI
 2019 **JOEP
 BERTRAMS**
 MISBRUIKTOP
 Bijeenkomst
 kardinalen om
 over misbruik
 te praten.
De Limburger

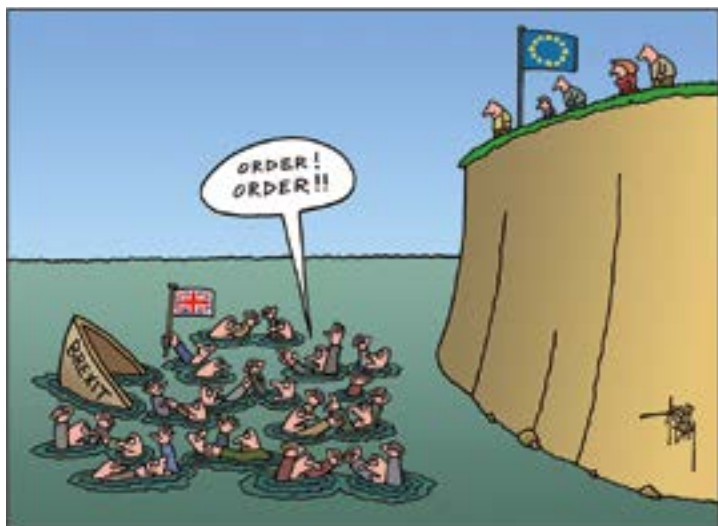
20 FEBRUARI 2019 **EMANUELE DEL ROSSO**
 MEN OF GOD, LAW OF MEN A cartoon against
 molesters in the Catholic Church! *Cartoon Movement*

23 FEBRUARI 2019 **TOM JANSSEN** RK MISBRUIKTOP
 De top van de Katholieke kerk gaat 'met de billen bloot' en door het
 stof over het jarenlange misbruik. *Trouw*

24 FEBRUARI 2019 **BART VAN LEEUWEN** SEXUAL ABUSE SUMMIT
Naar aanleiding van de Sexual Abuse Summit in Rome.
Politicalcartoons.com

25 FEBRUARI 2019 **AREND VAN DAM** BREXIT ORDER
Vanuit Europa gezien maken de Engelsen een puinhoop van hun Brexit.
Het legendarische 'Order! Order!' van de speaker John Bercow slaagt er
niet in om orde in die chaos te scheppen. *Nederlands Dagblad*

26 FEBRUARI
2019 **PIETER
GEENEN**
LEVEN
ZONDER
REDEN
Er is een al-
ternatief voor
euthanasie
gevonden!
Trouw

2 MAART 2019 **REID, GELEIJNSE & VAN TOL** KLIMAATONTKENNERTJES
Natuur van slag door ongekend warme februari. *NRC*

8 MAART 2019
TJEERD ROYAARDS
 NAAR DE TOP
 Internationale Vrouwendag 2019: er is nog een lange weg te gaan voordat we kunnen spreken van gelijkheid tussen mannen en vrouwen.
 NRC

9 MAART 2019 **MARIJN** INTERNATIONALE VROUWENDAG
 In alle lagen van de wereldbevolking wordt de internationale vrouwendag gevierd.
 Eindhovens Dagblad / Politiekeprenten.nl

9 MAART 2019 **REID, GELEIJNSE & VAN TOL** TUSSENUUR
 Cornelius Haga Lyceum heeft banden met terroristische organisaties. NRC

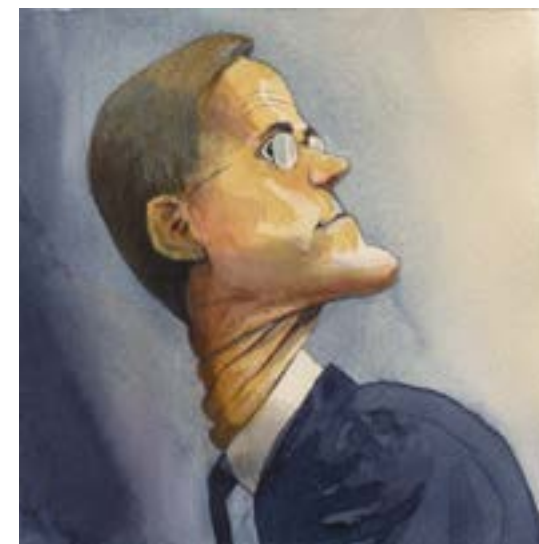

10 MAART 2019 **BAS PALSROK**
 ISLAMITISCH ONDERWIJS
 Het Islamitisch College Amsterdam raakt in opspraak wanneer de AIVD claimt dat de school mogelijk fungeert als vruchtbare grond voor Jihad-ronselaars.
 Twitter

13 MAART 2019
HAJO
 VVD PSP
 Rutte kondigt een CO₂-heffing aan voor bedrijven en presenteert zich daarmee als een groene klimaat-strijder. NRC

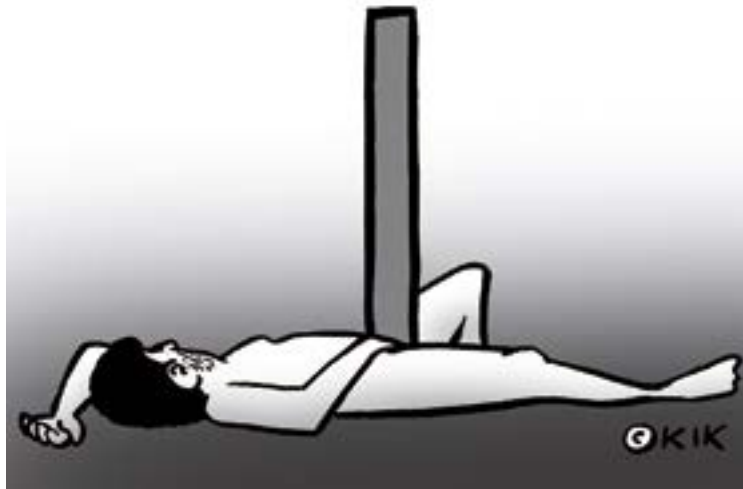
16 MAART 2019
SIEGFRIED WOLDHEK
 DRAAIHALS
 MARK RUTTE
 Enkele dagen voor de Provinciale Statenverkiezingen kondigde premier Rutte een 180-graden-koerswijziging aan voor de verdeling van de energielasten: huishoudens zullen worden ontzien en bedrijven krijgen te maken met een CO₂-heffing. NRC

15 MAART 2019
PIETER GEENEN
 BREXIT IN PERS EN PRENT
 Het Brexitgedoe duurt en duurt en blijft zonder resultaat. Trouw

20 MAART 2019
STEEN
 RENAISSANCE
 “De uil van Minerva, de boreale wereld en het vloeren van mammoeten”. Uit de overwinningstoespraak van Thierry Baudet van FvD; Verkiezingen Provinciale Staten 2019.
 Wordt Vervolg

20 MAART 2019 **KIK** FVD VANUIT HET NIETS DE GROOTSTE
De uitslag van de Provinciale Statenverkiezingen: Forum voor Democratie krijgt de meeste stemmen en is de grootste in de senaat. *Joop.nl*

21 MAART 2019 **HAJO**
BAUDET
FORTUYN
De narcist die Baudet is, ziet niet alleen graag zichzelf maar bevindt zich ook in een traditie van ijdelheid en populisme die door Fortuyn is gestart. *NRC*

21 MAART 2019 **TRIK** FORUM
Baudet blijft flirten met extreem-rechts en geeft bij winst bij de gemeenteraadsverkiezingen een bizarre overwinningsspeech die bol staat van de dubieuze verwijzingen. *Drawing The Times / social media*

23 MAART 2019 **BAS PALSROK**
T-H-I-E-R-R-Y
Het Forum Voor Democratie boekt grote winst tijdens de provinciale verkiezingen, lijsttrekker Thierry Baudet weet met zijn charisma en eigenzinnigheid – net als voorgangers Pim Fortuyn en Geert Wilders – een chronisch ontevreden segment uit het Nederlandse electoraat aan te spreken. *Twitter*

23 MAART 2019 **JOS COLLIGNON** UIJSKUIKEN VAN MINERVA
Prof. Mr. Dr. Musicus, Historicus, Cultuurvorser, Seksuoloog en Filosoof
T. Baudet wordt grootste bij gemeenteraadsverkiezingen. de Volkskrant

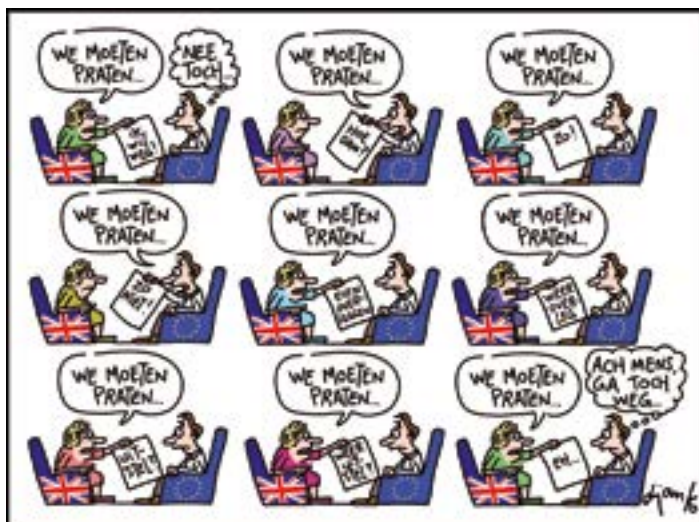
26 MAART 2019 **REID, GELEIJNSE & VAN TOL** DE BOREALE HUID
Thierry Baudetdog whistlet naar alt-right tijdens overwinningsspeech Provinciale Statenverkiezing. NRC

23 MAART 2019 **SIEGFRIED WOLDHEK**
THIERRY BAUDET, ERFGENAAM VAN DE GROOTSTE BESCHAVING OOI
Forum voor Democratie werd de grootste partij bij de Provinciale Staten-verkiezingen. Eindelijk een politicus met een verhaal, al zou dat verhaal in de Duitse versie tot koude rillingen leiden. NRC

30 MAART 2019 **SIEGFRIED WOLDHEK**
ANNE FABER
De rapporten wijzen op een falend systeem van langs elkaar werken-de instanties dat haar moordenaar de gelegenheid gaf zijn gang te gaan. NRC

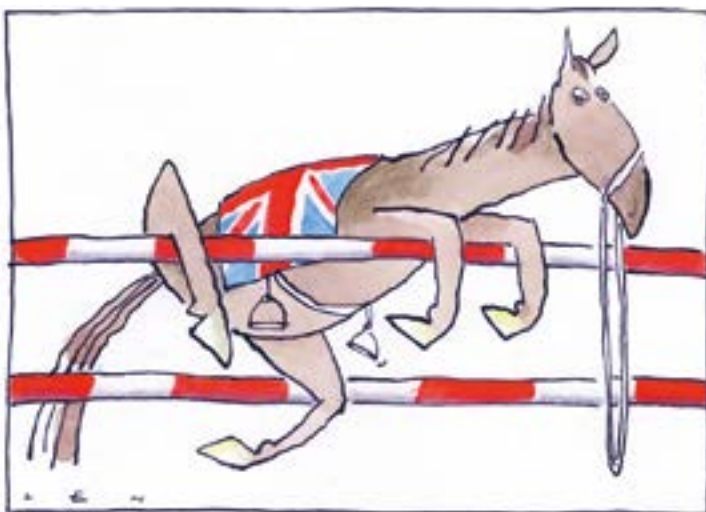
APRIL 2019 **DJANKO** BREXIT-SOAP

Alle ontwikkelingen rond de Brexit beginnen steeds meer de vorm van een soap aan te nemen. *Civismundi.nl*

2 APRIL 2019 **TJEERD ROYAARDS** BREXIT, DEEL MMMCDLXIV

Het einde van het Brexit-proces is nog niet in zicht... *Le Temps*

APRIL 2019 **LEN MUNNIK** DE ZOVEELSTE WEIGERING

Het Engelse parlement stemt voor de zoveelste keer tegen een voorstel om uit de EU te stappen. *Trouw*

6 APRIL 2019 **KAMAGURKA** DARKROOM

De Amsterdamse priester Pierre Valkering werd geschorst nadat hij was uitgekomen voor zijn homoseksuele levenswijze. *NRC*

9 APRIL 2019 **BEREND VONK** KAMER WIL KINDEREN IS-ouders NIET TERUGHALEN De Tweede Kamer wil kinderen van Nederlandse IS-strijders niet opnemen. Een meisje is al gestorven door de slechte omstandigheden in een van de kampen. *Trouw*

11 APRIL 2019 **Hajo** BREXIT HORROR Het Brexit-spook blijft maar rondwalen over het Europese werelddeel. De Britten hebben tot 31 oktober om hun vertrek te regelen. De dag waarop ook Halloween valt. *NRC*

18 APRIL 2019 **FLOS VINGERHOETS** EEN GAST EN EEN VIS BLIJVEN 3 DAGEN FRIS: ASSANGE WikiLeaks-oprichter Julian Assange zit al 7 jaar in de Ecuadoraanse ambassade, wanneer de maat vol is: hij maakte zowel zijn eigen wc als zijn kattenbak nooit schoon en ging in zijn ondergoed skatend door het gebouw heen. *7 DAYS*

18 APRIL 2019 **LECTRR** MUELLER RAPPORT Release van het rapport van speciale onderzoeker Mueller in de VS. *De Standaard / New York Times*

21 APRIL 2019 **MOSHE GILULA** AUSCHWITZ
Het Holocaustmuseum in Amsterdam haalt foto's weg uit een tentoonstelling over de vervolging van de joden omdat ze te schokkend zouden zijn. *Cartoon Movement / Facebook / Twitter*

27 APRIL 2019 **JOS COLLIGNON** CH. CHAPLIN LEGT UIT
Eerste ruzie in de FvD-tent. *de Volkskrant*

26 APRIL 2019 **AREND VAN DAM** BREXIT-CARTOONS
Door het steeds weer uitstellen van de Brexit-datum door Theresa May dreigt er op redacties een tekort te ontstaan aan nieuwe Brexit-cartoons. *de Volkskrant*

MEI 2019 **LEN MUNNIK** WE DOEN HET ZELF
Onthutsende wetenschappelijke conclusie. De oceanen warmen veel sneller op dan tot nu toe gedacht. *Trouw*

MEI 2019 **AREND VAN DAM** TRUMPTROFEE

Trump doet wel triomfantelijk over zijn ontmoetingen met Kim Jong-un, maar in feite heeft Kim (een afschuwelijke dictator in een land met concentratiekampen) Trump gebruikt om zelf te stijgen tot het niveau van gerespecteerd staatshoofd. *Tribune*

7 MEI 2019 **TOM JANSSEN** EUROPESE 'UNIE'

Opkomst van nationalistische partijen tegen de EU.
Regionale dagbladen (Noord-Hollands Dagblad etc.)

7 MEI 2019

JOEP BERTRAMS

TURKSE
DEMOCRATIE

Erdogan laat
gerechtshof
beslissen dat de
door zijn partij
verloren lokale
verkiezing in
Istanbul over
moet worden
gedaan.

*De Groene
Amsterdammer*

10 MEI 2019 **RHONALD BLOMMESTIJN** NEDERLANDS CHINABEILD

Het Nederlands bedrijfsleven heeft weinig vertrouwen in de
China-handelsstrategie van het kabinet. *Het Financieele Dagblad*

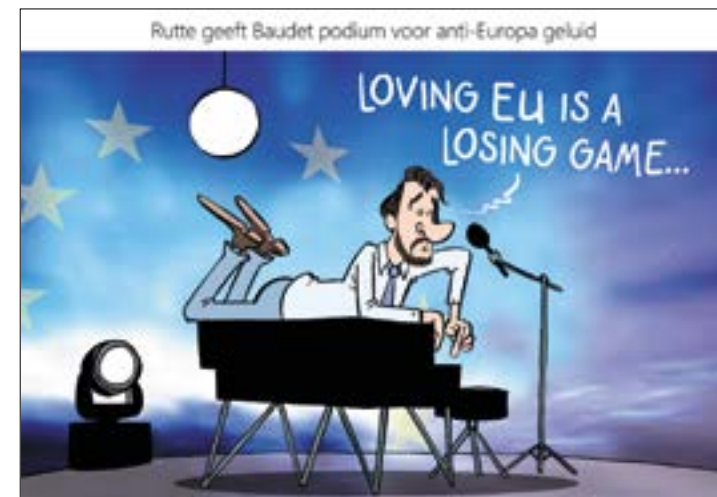
16 MEI 2019 **JOS COLLIGNON** IK ZIT
Nederland stemt voor een Commissievoorzitter:
de Volkskrant

21 MEI 2019 **JOS COLLIGNON** DESPERATE FOR A DEAL
Tig maal is Theresa May's scheepsrecht.
de Volkskrant

21 MEI 2019 **JOEP BERTRAMS**
GROOT IDEE
In een essay
legt Baudet
nogmaals uit
dat vrouwen
dienstbaar
moeten zijn
aan de man.
*De Groene
Amsterdammer*

22 MEI 2019 **ARGUS** LOVING EU IS A LOSING GAME
Rutte probeert van de Europese verkiezingen een tweestrijd te maken,
door Baudet uit te dagen voor een debat. Hiermee geeft hij Baudet een
podium voor zijn anti-Europa geluid. *Metro*

22 MEI 2019
TRIK
 CAREFUL
 Angst voor
 winst van
 populistische
 en extreem-
 rechtse partij-
 en bij EU-ver-
 kiezingen (en
 het verder af-
 brokkelen van
 het Europese
 ideaal).
*Drawing The
 Times / Car-
 toon Movement
 / Art With Teeth
 / social media*

23 MEI 2019 **JOS COLLIGNON** SAMEN
 Overleven. *de Volkskrant*

23 MEI 2019
DANIBAL
 ONDERBUIK
 Tekening aan
 de vooravond
 van de Euro-
 pese verkie-
 zingen op
 23 mei 2019.
Social media

24 MEI 2019
HAJO
 CHANGING OF
 THE GUARD
 May kondigt haar
 aftreden aan.
 Boris Johnson
 ziet zichzelf wel
 als opvolger.
Instagram

24 MEI 2019 **JOEP BERTRAMS** WEDEROPSTANDING
Remake van prent voor *De Limburger* dd 12 oktober 2018 naar aanleiding
van sensationele winst PvdA bij Europese parlementsverkiezingen.
Social media / Yoopdeloop.com

25 MEI 2019
PLUIS
GRONINGEN
Wiebes toont
wederom zijn
dedain tijdens
bezoek aan
Groningen, na
alweer een
zware beving
van 3.4.
De Telegraaf

25 MEI 2019
MIRJAM VISSERS
TIMMERMANS' ZEGE
EN DE EU-SCEPTISCHE
PARTIJEN
Timmermans vergroot
kans om Juncker op te
volgen na overwinning
op "populisten". De
EU-leiders praten dins-
dagavond over Junckers
opvolging. Dan kunnen
ze het meteen hebben
over de opmars van
de populist in het
EP dankzij kiezers uit
(vooral) Polen, Honga-
rije, Italië en Frankrijk.
Het Financieele Dagblad

28 MEI 2019
KAMAGURKA
IK KAP ERMEE
Gaaf over het
kappen van
bomen in het
Braziliaans
regenwoud.
*De Groene
Amsterdammer*

28 MEI 2019
'NÉETJE
 FRANS
 De vraatzucht
 van Hans Brus-
 selmans keert
 zich tegen de SP.
 De smaak van
 de overwinning.
Joop.nl

30 MEI 2019 **PLUIS VERHUIZING**
 Jesse Klaver pleegt karaktermoord op Fractielid Özdlil, die moest
 opstappen bij GroenLinks. *De Telegraaf*

29 MEI 2019 **SCHOT** WILDERS GAAT DOOR
 Wilders denkt niet aan aftreden na zwaar verlies PVV bij Europese
 verkiezingen. *de Volkskrant*

1 JUNI 2019 **KAMAGURKA** WILDERS
 PVV-leider Geert Wilders verloor fors bij de Europese verkiezingen
 en hij is minder scherp in het publieke debat dan in zijn beginjaren.
 Zijn onemanshow vertoont gebreken. *NRC*

TEKENAARS

ARGUS ARGUS-ONLINE.NL
(René Leisink, 1976) maakt al veertien jaar dagelijks een cartoon bij de actualiteit. Hij publiceert in *Metro*, *De Twentsche Courant Tubantia* en *Eppo*. **P. 11, 47**

JOEP BERTRAMS YOOPDELOOP.COM
(1946) tekent o.a. voor *De Groene Amsterdammer*, *De Limburger*, *de Leeuwarder Courant* en *Courier International*. Zijn animaties die hij voor verschillend- de online magazines maakt zijn te bekijken op zijn website. Aangesloten bij Cartooning for Peace. **P. 27, 44, 46, 50**

RHONALD BLOMMESTIJN BLOMMESTIJN.COM
(1961) is illustrator en grafisch ontwerper. Hij gebruikt in zijn werk verschillende technieken. Zijn werk verschijnt in diverse media. **P. 45**

JOS COLLIGNON JOSCOLLIGNON.NL
(1950) studeerde Nederlands en Internationaal recht en is overtuigd Europeaan, Nederlander en Utrechter. Hij werkt al 39 jaar voor de *Volkskrant*. **P. 36, 43, 46, 47, 49**

AREND VAN DAM ARENDVANDAM.COM
(1953) publiceerde in o.a. *De Tijd*, *Nieuwe Revu*, *Het Financieel Dagblad*, *NRC*, de *Volkskrant*, *Nieuw Israëlitisch Weekblad*, *The New York Times* en *Courier International*. Junior Inktspotprijs 2015. **P. 28, 42, 44**

DANIBAL DANIBAL.NL
(Daniel Hentschel, 1977) maakt miniboekjes met titels als: *Ethiek is voor mietjes en Dertien in een doffijn*. Danibal werkt regelmatig als live-cartoonist en maakt deel uit van Draw Up!, een collectief van live-tekenaars. **P. 21, 48**

DJANKO DJANKO.NL
(Herman Jan Couwenberg, 1960) werkt sinds 1987 als zelfstandig tekenaar. Hij publiceert in kranten, tijdschriften en boeken en is werkzaam als stand-up cartoonist. Junior Inktspotprijs 2018. **P. 38**

PIETER GEENEN
(1955) werkt als illustrator voor o.a. *AD* en de *VPRO Gids*. Hij publiceert dagelijks in *Trouw* en tekent voor *Vrij Nederland* een strip over een actueel onderwerp. Inktspotprijs 2012. **P. 6, 25, 29, 32**

GEZIENUS GEZIENUS.COM
(Gezienus Bruining, 1992) studeerde in juli 2015 af aan ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten. Zijn illustraties staan o.a. in *De Twentsche Courant Tubantia* en *De Stentor*. **P. 15, 17**

MOSHE GILULA MOSHEGILULA.COM
(Israël, 1963) woont sinds 1994 in Nederland.

Hij publiceerde o.a. in de *Volkskrant* en *De Groene Amsterdammer* en wekelijks op Cartoon Movement. **P. 42**

GORILLA THEDAILYGORILLA.NL
is een collectief van de Designpolitie (Richard van der Laken en Pepijn Zurburg), Lesley Moore (Alex Clay en Karin van den Brandt) en Herman van Bostelen. Gorilla werkt voor *De Groene Amsterdammer*. **P. 5, 16, 19**

JEAN GOUDERS GOUDERS-CARTOONS.NL
(1962) tekent voor o.a. *BN DeStem*, *De Limburger*, Cartoon Movement en Joop.nl. **P. 5, 9**

Hajo INSTAGRAM.COM/STUDIOHAJO
(Hajo de Reijger, 1975) tekent voor o.a. *NRC*, *360* en *Computable*. Zijn werk wordt internationaal gepubliceerd door caglecartoons.com. **P. 4, 32, 34, 40, 49**

HARD PAPIER HARDPAPIER.NL
(Rob de Jong, 1960) combineert in zijn werk illustratieve en grafische elementen. Hij belicht vanuit onverwachte invalshoeken onderwerpen uit maatschappij en moderne media. **P. 7, 18, 25**

MARC-JAN JANSSEN MARCJANJANSSEN.COM
(1971) maakt tekeningen die te zien zijn in meerder tijdschriften als het *Nederlands Tijdschrift voor Obstetrie en Gynaecologie* en op de opiniesite Joop.nl. **P. 10, 17**

TOM JANSSEN TOMJANSSEN.NET
(1950) maakt sinds 1975 politieke tekeningen voor *Trouw*. Ook publiceert hij in regionale dagbladen. Zijn tekeningen worden internationaal verspreid via caglecartoons.com, New York Times Syndicate en *Courier International*. **P. 20, 24, 27, 45**

KAMAGURKA KAMAGURKA.COM
(Luc Zeebroek, 1956) is Belgisch cartoonist, theater- en televisiemaker en allround kunstenaar. Begon zijn carrière bij *Humo* en publiceert dagelijks in *NRC* en in diverse internationale kranten en tijdschriften. **P. 39, 51, 53**

KIK SPOTPRENTEN.BLOGSPOT.COM
(Benjamin Kikkert, 1976) tekent spotprenten voor weekblad *Medisch Contact* en voor de opiniesite Joop.nl en recent tijdelijk voor *Trouw*. **P. 34**

PAUL KUSTERS TOOSENHENK.NL
(1966) werkt voor verschillende Nederlandse kranten. Dagelijks tekent hij Toos & Henk voor regionale dagbladen en Babs & Beer voor het *AD*. **P. 22**

LECTRR LECTRR.BE
(Steven Degryse, 1979) woont in Gent, is huis-cartoonist bij *De Standaard* en vertegenwoordigd door New York Times Cartoon Syndicate. **P. 41**

BART VAN LEEUWEN OEDIPOES.COM
(1974) gebruikt geen pen en papier om zijn gedachten te visualiseren maar Photoshop. Publiceert op Cartoon Movement en toonpool.com. **P. 24, 28**

MARIJN POLITIEKEPRENTEN.NL
(Mat Rijnders, 1949) is vanaf 1974 illustrator en politiek tekenaar van het *Eindhovens Dagblad* en sinds 2012 van *Limburgs Dagblad* en *De Limburger*. Als freelance cartoonist werkt hij voor periodieken, boeken en bedrijfspublicaties. **P. 4, 31**

LEN MUNNIK MUNNIK.NL
(1945) publiceert zijn politieke tekeningen sinds 1981 in *Trouw*. Hij tekent bij voorkeur over thema's als mensenrechten, onderwijs, wapenning en milieu. Ook illustreert hij kinderboeken en ontwierp het logo van stichting Pers & Prent. **P. 23, 38, 43**

JESSE VAN MUYLWIJCK JESSECARTOONS.COM
(1961) tekent al 25 jaar elke dag de strip *De Rechter*, voor zeven regionale titels van De Persgroep, HDC Media en NDC Media. Stripschapprijs 2010. **P. 21**

'NÉETJE NEETJE.NL
(Renée van den Kerkhof, 1991) is een geëngageerde illustrator. Werkt in allerlei stijlen, en bijvoorbeeld ook als rechtbanktekenaar. Tekent veel live. **P. 52**

BAS PALSROK BASPALSROK.COM
(1985) is in zijn tekenstijl beïnvloed door Amerikaanse strips, o.a. die van Adam Kubert en Joe Madureira. **P. 22, 35**

PLUIS PLUISPRODUCTIES.NL
(Eric Peter van der Wal, 1960) is als politiek tekenaar en illustrator verbonden aan *De Telegraaf*, *Dagblad van het Noorden* en het *Nederlands Dagblad*. Daarnaast maakt hij tekeningen voor enkele vakbladen en tijdschriften. **P. 9, 50, 53**

REID, GELEIJNSE & VAN TOL FOKSUK.NL
John Reid (1968), Bastiaan Geleijnse (1967) en Jan-Marc van Tol (1967) werken samen aan de cartoonreeks Fokke & Sukke. De eend en de kanarie staan dagelijks in *NRC*. Inktspotprijs 2017. **P. 29, 30, 37**

EMANUELE DEL ROSSO EDELROSSO.COM
(Italië, 1986) publiceert in verschillende online magazines en internationale kranten. Lid van Cartoon Movement. Winnaar van de Libex Prize 2018 en Strike Award voor nieuw talent. **P. 26**

TJEERD ROYAARDS TJEERDROYAARDS.COM
(1980) is politiek tekenaar. Zijn werk verscheen o.a. bij CNN, *The Guardian*, *Le Monde*, *Der Spiegel* en *NRC*. Hoofddirecteur van Cartoon Movement. Inktspotprijs 2018. **P. 14, 23, 30, 39**

SCHOT BASVANDERSCHOT.COM
(Bas van der Schot, 1970) maakt politieke tekeningen en illustraties voor de *Volkskrant*, *Vrij Nederland* en universiteitsbladen. Zijn werk wordt over de grens verspreid door *Courier International* en Cartoonist & Writers Syndicate. **P. 6, 10, 52**

STEEN PAULVANDERSTEEN.NL
(Paul van der Steen, 1954) illustreert voor *NRC* (Boeken), *Het Parool*, *Wordt Vervolgd*, *Opzij* en *VARA TV-Magazine*. **P. 12, 13, 26, 33**

CLIFF VAN THILLO CLIFFVANTHILLO.COM
(1985) studeerde op SintLucas (grafische vormgeving) in Bostel en HKU (illustratie), inmiddels 5 jaar werkzaam als illustrator in Utrecht. **P. 19**

TRIK ILLUSTRRIK.NL
(Raymond Hendriks, 1976) maakt als politiek cartoonist humoristische kanttekeningen bij het nieuws in een stijl die het midden houdt tussen cartoon en grafisch ontwerp. **P. 35, 48**

FLOS VINGERHOETS FLOSIMAGE.COM
(1971) werkt voor bladen als *AD*, *Elsevier*, *Kidsweek* en het *Advocaatenblad*. Ze is cum laude afgestudeerd aan de École de Recherche Graphique te Brussel, in de richtingen strip en illustratie. **P. 41**

MIRJAM VISSERS MIRJAMVISSERS.NL
(1955) is autodidact. Voor *Het Financieel Dagblad* tekent ze wekelijks een karikaturaal portret bij een politieke analyse. Ook publiceert ze in *Trouw*. **P. 11, 16, 18, 51**

BEREND VONK BERENDVONK.NL
(1962) begon na de kunstacademie met het maken van cartoons, strips, tekeningen en schilderijen. Hij won verschillende prijzen voor zijn grafische werk en strips en tekent voor tal van dagbladen en periodieken. **P. 8, 40**

PETER DE WIT SIGMUND.NL
(1958) is striptekenaar sinds 1979. Vanaf 1994 staat zijn creatie Sigmund dagelijks in de *Volkskrant*. In de strip levert hij regelmatig commentaar op de actualiteit. **P. 7, 12, 13, 14**

SIEGFRIED WOLDHEK WOLDHEK.NL
(1951) tekent en schildert literaire portretten voor *Vrij Nederland* en politieke prenten voor *NRC* en portretten voor *The New York Review of Books*. Zijn werk is gebundeld en opgenomen in de collecties van o.a. De Atlas van Stolk en het Metropolitan Museum. **P. 8, 15, 33, 36, 37**

MAARTEN WOLTERINK MWCARTOONS.NL
(1964) is cartoonist sinds 1991. Zijn tekeningen worden gepubliceerd in het *Leidsch Dagblad*, *Almere Dichtbij*, *De Linker Wang*, regionale dagbladen, op Joop.nl en Cartoon Movement. **P. 20**

WINNAARS INKTPOTPRIJS

1994 PETER VAN STRAATEN
1995 OPLAND
1996 LEN MUNNIK
1997 PETER VAN STRAATEN
1998 STEFAN VERWEY
1999 STEFAN VERWEY
2000 FRITS MÜLLER
2001 ZAK
2002 BAS VAN DER SCHOT
2003 PETER VAN STRAATEN
2004 TOM JANSSEN
2005 JOEP BERTRAMS
2006 WILLEM
2007 TRIK
2008 TOM JANSSEN
2009 JOS COLLIGNON
2010 PETER VAN STRAATEN
2011 SIEGFRIED WOLDHEK
2012 PIETER GEENEN
*2014 BAS VAN DER SCHOT
2015 JOEP BERTRAMS
2016 PETER VAN STRAATEN
2017 REID, GELEIJNSE & VAN TOL
2018 TJEERD ROYAARDS
2019 GORILLA

* Tot en met 2013 werd de Inktspotprijs uitgereikt in januari en besloeg deze het voorbije kalenderjaar (januari 2013 werd dus de Inktspotprijs 2012 uitgereikt). Per 2014 vindt de prijsuitreiking echter plaats in september. Vanaf 2014 maakte de Junior Inktspotprijs (uitreiking februari/maart) de overstap naar een beoordeling van het politiek jaar (in plaats van het kalenderjaar).

JUNIOR INKTPOTPRIJS

2004 TRIK
2005 DJANKO
2006 TRIK
2007 PAUL KUSTERS
2008 WILLEM
2009 PAUL KUSTERS
2010 REID, GELEIJNSE & VAN TOL
2011 ARGUS
2012 ARGUS
*2014 AREND VAN DAM
2015 ARGUS
2016 HAJO
2017 BART VAN LEEUWEN
2018 DJANKO

COLOFON

Uitgave van de Stichting Pers & Prent ter gelegenheid van de uitreiking van de Inktspotprijs op 24 september 2019 in Internationaal Perscentrum Nieuwspoord in Den Haag. De tekeningen zijn ook te zien op een tentoonstelling: daags na de uitreiking in zowel de Centrale Openbare Bibliotheek in Amsterdam (Oosterdoksade), de Bibliotheek Den Haag (Spui) en het Limburgs Museum in Venlo. Daarna reist deze verder door het land.

De Stichting Pers & Prent dankt de juryleden van de Inktspotprijs: Sheila Sitalsing, Harald Vlugt en Giselinde Kuipers.

© 2019 Stichting Pers & Prent / de tekenaars
© 2019 Voorwoord Saskia van Loenen en Jean-Pierre Geelen
© De rechten op de tekeningen berusten bij de individuele tekenaars
Selectie tekeningen Stichting Pers & Prent
Ontwerp & realisatie FBVG, Fiona Broese Kunst & Vormgeving

www.persenprent.nl

Deze uitgave, de expositie en de Inktspotprijs zijn mede mogelijk gemaakt door Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, Perscentrum Nieuwspoord, de Volkskrant, NRC, Trouw, particuliere giften en alle Vrienden van Pers & Prent.

DE 100 BESTE CARTOONS

INKTSPOTPRIJS 2019

Ieder jaar bekroont de stichting Pers & Prent de beste spotprent van het jaar met de prestigieuze Inktspotprijs. Werk van de beste politiek tekenaars dingt mee naar de prijs, van gevestigde namen als Joep Bertrams, Jos Collignon, Tom Janssen, Bas van der Schot, Marijn en Siegfried Woldhek tot nieuwe en/of jonge(re) talenten zoals Tjeerd Royaards, Gezienus, Moshe Gilula, Bart van Leeuwen, Bas Palsrok en Emanuele Del Rosso.

De 100 beste cartoons presenteert de winnende tekening van 2019 en nog 99 geestige, bijtende, verrassende tekeningen die door de jury zijn geselecteerd. De tekeningen geven als geheel een overzicht van de kwesties die iedereen het afgelopen jaar bezighielden: het klimaat, Thierry Baudet, de Brexit en (weer) Donald Trump. De tekenaars leggen in hun werk de vinger op de zere plek, maar desondanks valt er veel te lachen.